

22 november 2012

# Statistisch Bulletin

12

no.

47

Jaargang

68



## Verklaring van tekens

.	gegevens ontbreken
*	voorlopig cijfer
**	nader voorlopig cijfer
x	geheim
–	nihil
–	(indien voorkomend tussen twee getallen) tot en met
0 (0,0)	het getal is kleiner dan de helft van de gekozen eenheid
niets (blank)	een cijfer kan op logische gronden niet voorkomen
2011–2012	2011 tot en met 2012
2011/2012	het gemiddelde over de jaren 2011 tot en met 2012
2011/'12	oogstjaar, boekjaar, schooljaar enz., beginnend in 2011 en eindigend in 2012
2009/'10–	
2011/'12	oogstjaar, boekjaar enz., 2009/'10 tot en met 2011/'12

In geval van afronding kan het voorkomen dat het weergegeven totaal niet overeenstemt met de som van de getallen.

( ) Achter de titel is het nummer met de laatst gepubliceerde overeenkomstige tabel.

## Colofon

Uitgever  
Centraal Bureau voor de Statistiek  
Henri Faasdreef 312  
2492 JP Den Haag

Omslag  
Teldesign, Rotterdam

Inlichtingen  
Tel. (088) 570 70 70  
Fax (070) 337 59 94  
Via contactformulier: [www.cbs.nl/infoservice](http://www.cbs.nl/infoservice)

Internet  
[www.cbs.nl](http://www.cbs.nl)

Teletekst  
Conjunctuur: pag. 506 en 507

ISSN: 0166-9680  
03001201247 A-1

© Centraal Bureau voor de Statistiek, Den Haag/Heerlen, 2012  
Verveelvoudiging is toegestaan, mits het CBS als bron wordt vermeld.

## Inhoud

*Arbeid en sociale zekerheid*  
– Werkloze beroepsbevolking, oktober 2012. pag. 4 en 5

*Inkomen en bestedingen*  
– Consumentenconjunctuuronderzoek, november 2012. pag. 3

*Macro-economie*  
– Consumptief krediet, september 2012. pag. 5  
– Koerswaarde van aandelen, oktober 2012. pag. 6

## Meer recente gegevens

Het Statistisch Bulletin biedt cijfers over slechts een beperkt aantal onderwerpen. In onze databank StatLine staan gegevens van alle beschikbaar gekomen CBS-statistieken. U vindt daar ook een overzicht van statistieken waarvan de cijfers de laatste zeven dagen zijn geactualiseerd.

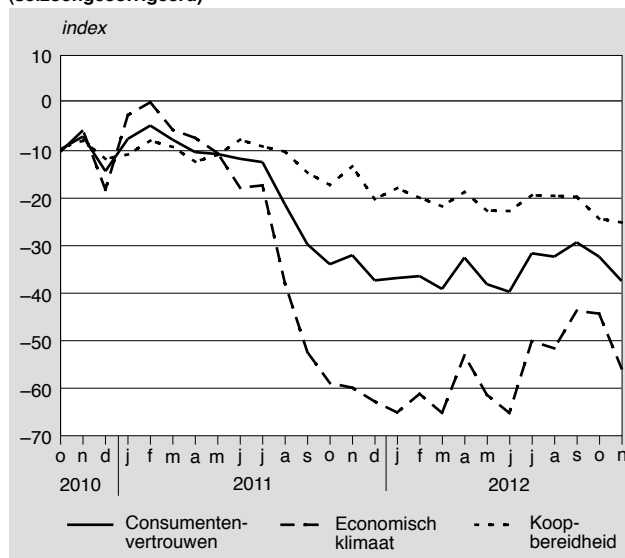
## Consument pessimistischer over de toekomst

De stemming onder consumenten is in november verslechterd. De indicator van het consumentenvertrouwen daalde 5 punten en kwam uit op -37. Consumenten waren veel negatiever over de toekomstige economie en over hun toekomstige financiële situatie dan in oktober.

Consumenten waren aanzienlijk pessimistischer over het economisch klimaat in de komende 12 maanden. Over de economische situatie in de afgelopen 12 maanden waren ze ook somberder, maar in mindere mate. De deelindicator van het economisch klimaat verslechterde 12 punten en kwam uit op -56.

Ook over hun eigen financiële situatie in de komende 12 maanden waren consumenten veel negatiever dan in oktober. Deze indicator verslechterde 12 punten en kwam uit op -32. Zo laag was de indicator niet eerder. Tegenover deze verslechtering stond echter een verbetering van de stemming over de eigen financiële situatie in de afgelopen 12 maanden. Over het doen van duurzame aankopen zoals meubelen of een wasmachine was de consument ook minder pessimistisch dan een maand eerder. Per saldo veranderde de koopbereidheid vrijwel niet. Deze deelindicator daalde 1 punt en kwam uit op -25.

Consumentenvertrouwen, economisch klimaat en koopbereidheid (seizoengecorrigeerd)



### Consumentenconjunctuuronderzoek <sup>1)</sup>

(39)

	Jan.	Febr.	Maart	April	Mei	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Dec.
<i>Index van consumentenvertrouwen <sup>2)</sup></i>												
2003	-36	-39	-38	-38	-36	-36	-40	-33	-33	-33	-30	-29
2004	-32	-24	-27	-26	-28	-25	-21	-19	-21	-24	-26	-29
2005	-26	-23	-22	-16	-22	-26	-23	-27	-26	-22	-19	-16
2006	-14	-14	-9	-6	-3	5	2	4	7	8	6	8
2007	13	11	10	12	13	17	14	14	0	-1	-3	-3
2008	-5	-10	-10	-12	-17	-21	-32	-27	-23	-26	-29	-28
2009	-30	-30	-34	-28	-23	-24	-24	-16	-16	-19	-14	-11
2010	-10	-13	-13	-15	-17	-18	-14	-10	-13	-9	-7	-14
2011	-7	-5	-8	-10	-11	-12	-12	-21	-30	-34	-32	-37
2012	-37	-36	-39	-32	-38	-40	-32	-32	-29	-32	-37	

### Index van het economisch klimaat <sup>2)</sup>

2003	-62	-66	-67	-64	-58	-56	-64	-49	-49	-50	-41	-41
2004	-46	-31	-35	-35	-39	-32	-26	-22	-23	-29	-31	-37
2005	-35	-25	-20	-10	-22	-30	-28	-32	-29	-20	-15	-9
2006	-8	-8	-1	6	9	22	15	18	22	26	22	22
2007	28	24	21	22	22	29	22	22	-4	-3	-7	-3
2008	-13	-23	-22	-25	-35	-40	-58	-50	-44	-49	-52	-56
2009	-61	-61	-68	-53	-42	-47	-47	-32	-30	-40	-25	-19
2010	-20	-23	-22	-20	-22	-29	-19	-14	-15	-10	-6	-18
2011	-2	0	-6	-7	-11	-18	-17	-38	-52	-59	-60	-63
2012	-65	-61	-65	-53	-61	-65	-50	-52	-44	-44	-56	

### Index van de koopbereidheid <sup>2)</sup>

2003	-19	-20	-20	-21	-21	-22	-24	-23	-23	-22	-22	-20
2004	-23	-20	-22	-20	-20	-19	-19	-17	-19	-22	-22	-25
2005	-21	-22	-23	-20	-22	-23	-20	-24	-25	-24	-21	-20
2006	-18	-17	-15	-13	-11	-7	-6	-6	-3	-3	-5	-2
2007	3	1	3	6	6	9	8	9	2	0	0	-2
2008	0	-1	-2	-3	-5	-8	-15	-11	-9	-11	-13	-10
2009	-9	-9	-11	-11	-10	-9	-8	-6	-7	-5	-6	-6
2010	-4	-7	-7	-12	-13	-10	-10	-8	-12	-9	-8	-12
2011	-11	-8	-9	-12	-11	-8	-9	-10	-15	-17	-13	-20
2012	-18	-20	-22	-19	-23	-23	-19	-20	-20	-24	-25	

<sup>1)</sup> Dit onderzoek wordt medegefinancierd door de Europese Commissie; netto steekproef aantal is 1065 in de maand november 2012. Voor berekeningswijze van de indexen zie de publicatie Gebruikershandboek Consumentenconjunctuuronderzoek 1972-1992 (SDU/uitgeverij, 1994).

<sup>2)</sup> Na correctie voor seizoeninvloeden. De seizoencorrectie wordt in januari van elk jaar aangepast. Hierdoor zijn verschillen mogelijk met eerder gepubliceerde uitkomsten.

## Werkloosheid verder toegenomen

De voor seizoeninvloeden gecorrigeerde werkloosheid nam in oktober 2012 toe met 17 duizend en kwam uit op 536 duizend personen. Dit blijkt uit de nieuwste cijfers van het CBS. Uit cijfers van UWV blijkt dat het aantal WW-uitkeringen in oktober uitkwam op 310 duizend, 6 duizend meer dan in september.

### Werkloosheidspercentage hoger dan in 2005

In oktober 2012 waren 536 duizend personen werkloos. Dit komt overeen met 6,8 procent van de beroepsbevolking. In september was dit nog 6,6 procent. Ook begin 2005 was het werkloosheidspercentage hoog, maar kwam toen niet boven de 6,6.

### Meer werkloze 45-plussers

In de afgelopen drie maanden is het aantal werklozen met gemiddeld 9 duizend per maand gestegen. Ruim de helft hiervan betrof 45- tot 65-jarigen. Hiermee kwam het aantal werkloze 45-plussers in oktober uit op 191 duizend. Dit is 5,8 procent van de beroepsbevolking van 45 tot 65 jaar.

### Toename WW-uitkeringen vooral in seizoensgevoelige sectoren

Het aantal lopende WW-uitkeringen steeg in oktober 2012 met bijna 2 procent tot 310 duizend. De toename was relatief sterk bij seizoensgevoelige sectoren als horeca en landbouw. In oktober werden bijna 40 duizend nieuwe uitkeringen verstrekt, dat is ruim 8 procent meer dan in september. Het aantal beëindigde uitkeringen nam met bijna 6 procent af tot 34 duizend. Het aantal vanwege werkhervatting beëindigde uitkeringen daalde met 13 procent bovengemiddeld.

### Technische toelichting

Dit is een gezamenlijk persbericht over de werkloze beroepsbevolking van het CBS en de werkloosheidsuitkeringen (WW) van UWV.

#### *Werkloosheid CBS*

De officiële werkloosheid in Nederland is het cijfer van de werkloze beroepsbevolking. Dat zijn alle personen van 15–64 jaar zonder werk (of met werk voor minder dan twaalf uur per week), die actief op zoek zijn naar betaald werk voor twaalf uur of meer per week en daarvoor beschikbaar zijn.

Om de kortetermijnontwikkeling van de werkloosheid in beeld te brengen wordt uitgegaan van de voor seizoen-

invloeden gecorrigeerde cijfers. Deze cijfers houden rekening met veranderingen in de werkloosheid die zich ieder jaar opnieuw voordoen. Zo is het gebruikelijk dat het niet voor seizoeninvloeden gecorrigeerde aantal werklozen in de eerste maanden van het jaar stijgt (bijvoorbeeld vanwege aflopende contracten of slechte weersomstandigheden). Ook in juli stijgt de werkloosheid doorgaans, waarna in augustus de werkloosheid weer daalt (vooral bij jongeren). Dit patroon van seizoeninvloeden hoeft niet in alle jaren precies gelijk te zijn; afwijkingen van het standaardpatroon blijven in de cijfers zichtbaar.

De cijfers over de werkloze beroepsbevolking zijn gebaseerd op de Enquête Beroepsbevolking, een steekproefonderzoek dat maandelijks onder dertigduizend mensen in Nederland wordt gehouden. De uitkomsten van dit onderzoek kennen een onnauwkeurigheidsmarge. Voor het beoordelen van de ontwikkeling van de werkloosheid is het daarom beter de uitkomsten over een wat langere periode te bekijken. Om deze reden is de gemiddelde maandmutatie over de afgelopen drie maanden opgenomen in het persbericht.

#### *WW-uitkeringen*

UWV geeft op basis van de Werkloosheidswet (WW) een uitkering aan werknemers die buiten hun schuld hun baan zijn kwijtgeraakt. Het aantal WW-uitkeringen heeft betrekking op ontslagwerkloosheid. Het WW-cijfer wordt niet voor seizoen gecorrigeerd. Het aantal WW-uitkeringen is exclusief werkloosheid als gevolg van betalingsonmacht bij faillissementen, werktijdverkorting en 'onwerkbaar' weer. De belangrijkste redenen om een WW-uitkering te beëindigen zijn werkhervatting en het bereiken van de maximale uitkeringsduur. Bij de WW wordt onderscheid gemaakt tussen 4-weekse en 5-weekse verslagperioden. In 2012 zijn maart, mei, augustus en november 5-weekse verslagperioden.

Op [www.werk.nl/arbeidsmarktinformatie](http://www.werk.nl/arbeidsmarktinformatie) is de Nieuwsflits Arbeidsmarkt te downloaden, waarin naast uitgebreide informatie over het aantal bij UWV geregistreerde niet-werkende werkzoekenden gedetailleerde gegevens zijn opgenomen m.b.t. het aantal ingediende vacatures, ontslagaanvragen en vergunningen en WW-uitkeringen.

Werkloze beroepsbevolking<sup>1)</sup>

(43)

	Jan.	Febr.	Maart	April	Mei	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Dec.
<i>x 1 000</i>												
2003	332	369	384	373	378	426	423	397	422	409	430	412
2004	470	491	504	484	474	508	492	452	457	457	471	451
2005	493	514	522	490	484	506	501	462	465	454	464	427
2006	460	473	465	422	415	413	420	363	376	380	384	346
2007	389	407	393	346	348	353	364	305	307	312	312	286
2008	324	336	327	302	299	311	315	264	278	278	287	279
2009	324	354	354	360	363	385	412	370	389	395	417	404
2010	456	478	468	437	432	441	449	386	396	394	403	373
2011	409	430	415	392	401	400	447	392	427	444	448	427
2012	480	490	482	490	485	498	544	483	508	529		

## Verandering t.o.v. een jaar eerder

2004	138	121	120	112	96	82	69	55	35	48	41	40
2005	23	24	18	5	9	-2	9	10	8	-2	-7	-24
2006	-34	-41	-57	-67	-69	-93	-81	-98	-88	-75	-80	-81
2007	-71	-66	-71	-76	-67	-61	-56	-58	-69	-68	-72	-61
2008	-65	-71	-66	-44	-48	-42	-49	-41	-30	-34	-25	-6
2009	0	18	27	58	64	74	97	105	111	118	130	125
2010	132	124	114	77	69	56	37	17	7	-2	-14	-31
2011	-47	-48	-53	-45	-31	-41	-2	6	31	50	44	54
2012	71	60	67	98	84	98	97	91	82	86		

## Na verwijdering van seizoeninvloeden

2003	326	333	352	379	390	399	406	413	419	430	437	453
2004	468	467	476	487	489	484	478	472	461	475	479	490
2005	489	490	490	490	493	483	486	483	475	473	472	466
2006	457	449	436	424	422	396	399	385	384	392	390	383
2007	382	380	367	349	351	340	343	331	320	322	318	321
2008	316	308	300	304	303	298	293	290	291	288	292	310
2009	315	325	328	358	366	373	389	397	404	409	423	435
2010	448	452	446	436	435	430	426	414	412	410	409	401
2011	398	400	395	392	400	392	413	421	438	455	455	456
2012	468	463	465	489	489	495	510	514	519	536		

<sup>1)</sup> Werkloze beroepsbevolking van 15-64 jaar.

## Koerswaarde van aandelen

(42)

	2011		2012				
	dec.		juni	juli	aug.	sept.	okt.
<i>mln euro</i>							
<b>Officiële Markt</b>							
Internationale concerns	173 252		167 807	178 910	179 328	175 608	175 822
Lokale fondsen	150 088		160 779	174 726	178 494	178 942	180 801
w.v.							
financiële instellingen	31 453		30 753	31 160	34 654	35 162	38 382
niet-financiële instellingen	118 635		130 026	143 566	143 840	143 781	142 419
Totaal	323 341		328 586	353 636	357 822	354 551	356 623
Totaal, excl. Royal Dutch Shell	220 071		229 727	250 670	254 485	253 995	257 731
Beleggingsmaatschappijen	52 912		53 733	55 451	53 967	54 330	54 176
Vastgoedfondsen	7 287		7 356	7 507	7 260	7 298	7 556
Overige fondsen <sup>1)</sup>	9 537		10 407	11 021	10 819	11 109	11 531
Alle genoteerde ondernemingen	393 077		400 081	427 615	429 868	427 288	429 887
<b>Overige markten</b>							
Alle genoteerde ondernemingen	196		202	207	207	218	230

<sup>1)</sup> Maatschappijen die als nagenoeg enig actief aandelen van een andere ter beurze genoteerde onderneming bezitten of aandelen van een onderneming die in het buitenland is gevestigd.

## Consumptief krediet

(45)

	2011		2012*									Toe- c.q. af- name <sup>1)</sup>	2012 jan.– sept.	Toe- c.q. af- name <sup>1)</sup>
	sept.	jan.– sept.	jan.	febr.	maart	april	mei	juni	juli	aug.	sept.			
Debiteurensaldo begin periode	16 054	15 960	16 042	15 988	15 889	15 951	15 985	15 914	15 865	15 855	15 832	–0,1	16 042	0,5
Verstrekt krediet	439	3 960	410	363	404	404	393	362	398	364	347	–4,7	3 444	–13,0
w.v. door:														
gemeentelijke kredietbanken	3	26	2	3	3	4	2	3	2	2	3	25,0	25	–5,2
banken	153	1 333	128	122	136	140	134	120	143	138	129	–6,7	1 190	–10,7
financieringsmaatschappijen	255	2 396	255	217	240	236	235	218	228	205	187	–8,7	2 021	–15,6
w.o.														
dochters van banken	126	1 040	115	108	116	123	115	96	103	102	97	–5,2	975	–6,3
autofinanciers (merkgebonden)	48	536	84	56	64	58	63	68	66	48	41	–14,0	547	2,0
overige financieringsmaatschappijen	81	819	56	53	60	55	58	54	58	55	49	–10,5	499	–39,0
postorderbedrijven	28	205	25	20	25	24	22	21	25	19	28	49,0	208	1,4
Naar kredietvorm:														
aflopend krediet	96	961	128	100	110	104	104	106	108	89	78	–12,8	927	–3,5
doorlopend krediet	343	2 999	282	263	293	300	289	256	290	275	269	–2,1	2 517	–16,1
Rente en kosten	105	941	109	105	105	104	104	106	103	101	99	–2,2	933	–0,8
Aflossingen	501	4 765	572	568	446	475	568	516	511	487	459	–5,7	4 601	–3,4
Debiteurensaldo einde periode	16 096	16 096	15 988	15 889	15 951	15 985	15 914	15 865	15 855	15 832	15 818	–0,1	15 818	–1,7
w.v. bij:														
gemeentelijke kredietbanken	81	81	79	80	82	80	80	80	80	80	80	0,0	80	–1,5
banken	5 897	5 897	5 687	5 613	5 643	5 637	5 582	5 522	5 509	5 502	5 494	–0,1	5 494	–6,8
financieringsmaatschappijen	9 472	9 472	9 568	9 541	9 573	9 608	9 592	9 606	9 609	9 594	9 584	–0,1	9 584	1,2
w.o.														
dochters van banken	3 337	3 337	3 443	3 450	3 478	3 504	3 496	3 499	3 505	3 507	3 512	0,1	3 512	5,2
autofinanciers (merkgebonden)	1 222	1 222	1 302	1 308	1 326	1 343	1 360	1 385	1 395	1 388	1 380	–0,6	1 380	12,9
overige financieringsmaatschappijen	4 914	4 914	4 823	4 783	4 770	4 760	4 736	4 723	4 709	4 699	4 692	–0,1	4 692	–4,5
postorderbedrijven	646	646	654	655	653	659	660	657	656	657	660	0,6	660	2,2
Naar kredietvorm:														
aflopend krediet	3 066	3 066	3 168	3 185	3 224	3 251	3 263	3 287	3 301	3 287	3 279	–0,3	3 279	6,9
doorlopend krediet	13 030	13 030	12 820	12 704	12 727	12 734	12 651	12 578	12 554	12 545	12 540	0,0	12 540	–3,8
Totaal van de toegezegde limieten	24 514	24 514	24 238	24 024	24 046	24 090	24 042	23 995	24 034	23 971	23 960	0,0	23 960	–2,3
Overtrekkingen op betaalrekeningen	10 220	10 220	10 325	10 263	10 305	10 256	9 932	10 012	10 120	10 149	10 098	–0,5	10 098	–1,2
Aantal uitstaande contracten (ultimo)	2 588	2 588	2 559	2 537	2 534	2 533	2 523	2 511	2 507	2 499	2 494	–0,2	2 494	–3,6
w.v.														
aflopend krediet	375	375	390	394	397	401	403	405	407	406	406	–0,1	406	8,1
doorlopend krediet	2 212	2 212	2 169	2 143	2 137	2 132	2 120	2 106	2 101	2 093	2 088	–0,2	2 088	–5,6
Aantal toegezegde limieten (ultimo)	5 102	5 102	5 037	5 018	5 033	5 051	5 035	5 022	5 042	5 036	5 047	0,2	5 047	–1,0
w.v.														
doorlopend krediet	5 102	5 102	5 037	5 018	5 033	5 051	5 035	5 022	5 042	5 036	5 047	0,2	5 047	–1,0
Aantal overtrekkingen op betaalrekeningen	2 717	2 717	2 614	2 555	2 640	2 634	2 341	2 385	2 552	2 619	2 599	–0,8	2 599	–4,3

<sup>1)</sup> De procentuele groei van de verslagmaand t.o.v. de maand daarvoor.<sup>2)</sup> De procentuele groei van de laatste negen maanden (cumulatief) t.o.v. dezelfde periode een jaar eerder.